

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-2

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52

Volume 52

Číslo 2

Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce

Adresa redakce

Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 806/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Nezbytnou složkou vědeckých aktivit Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., byly v roce 2010 mezinárodní konference a symposia. Organizačně se podílel na třech akcích:

- VI. *protohistorická konference „Archeologie barbarů 2010. Hroby a pohřebiště Germánů mezi Labem a Dunajem”*, Hradec Králové, 6.–10. 9. 2010. Hlavní pořadatelem Katedra archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové; celkem 65 účastníků, z toho 18 ze zahraničí, významné prezentace za ústav: Komoróczy, B. – Drozdová, E. – Nývltová Fišáková, M. – Šerý, O., První či poslední Říman na Moravě? Rozbor nálezu lidské kostry z Hradiska u Mušova; Komoróczy, B. – Hložek, M., Unikátní nálezy součástí římské výzbroje z Hradiska u Mušova.
- 42. *mezinárodní konference archeologie středověku „Člověk před hradbou a za hradbou”*, Brtnice, 29.–24. 9. 2010. Hlavním pořadatelem Ústav archeologie a muzeologie – oddělení archeologie Filozofické fakulty Masarykovy university, konference se zúčastnilo 103 badatelů, z toho 21 zahraničních. Významná prezentace za ústav: P. Kouřil, Slezské fortifikace raného a vrcholného středověku a jejich hmotná kultura jako odraz mocenské, sociální, hospodářské i kultovní výjimečnosti.
- *Mezinárodní odborné symposium „Národní kulturní památka Slovanské hradiště v Mikulčicích a kostel svaté Markéty Antiochijské v Kopčanech: Památka světové hodnoty na seznam světového dědictví UNESCO”*, Hodonín, 30. 11.–1. 12. 2010. Hlavní pořadatel Masarykovo museum Hodonín, celkem 32 účastníků, z toho 17 ze zahraničí. Významná prezentace za ústav: L. Poláček, Mikulčice jako archeologický pramen klíčového významu pro poznání Velké Moravy a středoevropského raného středověku.

Na uvedených i četných dalších mezinárodních konferencích v ČR i zahraničí přednesli pracovníci ústavu v roce 2010 celkem 46 vlastních referátů a šest posterových prezentací.

V průběhu roku 2010 prošel Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., procesem hodnocení výzkumné činnosti pracovišť Akademie věd ČR za období 2005–2009. Mezi zásadní hodnocená kritéria náležela vedle nejvýznamnějších vědeckých výsledků pracoviště také míra zapojení do grantových a programových projektů, mezinárodní spolupráce, význam a specifický přínos pro společnost, personální, materiální a organizační otázky činnosti pracoviště a perspektivy jeho rozvoje, pedagogická činnost, účast na činnostech zvláště mezinárodní vědecké obce. Součástí hodnocení byla i vlastní SWOT analýza pracoviště a jeho vědeckých útvarů, perspektiv, problémů a jejich řešení. Hodnotitelské grémium, jehož členy byli rovněž renomovaní zahraniční badatelé, ohodnotilo výzkumnou činnost ústavu druhou nejlepší známkou „2” z hodnotící škály 1–5, zdůraznilo zejména vysokou míru kooperace se zahraničními institucemi a široký mezinárodní ohlas vědeckých výsledků pracoviště při studiu efektivně zvolených nosných témat.

V roce 2010 přes některé komplikace pokračovala dále obnova detašovaného pracoviště v Mikulčicích, těžce postiženého požárem roku 2007. Díky prostředkům uvolně-

ným z rozpočtu Akademie věd ČR byly zakoupeny další pozemky v lokalitě Trapíkov, vhodné pro budoucí výstavbu nové výzkumné základny ústavu v Mikulčicích, příznivě byl přijat již podrobně rozpracovaný stavebně-architektonický projekt tohoto objektu. Zahájení vlastní výstavby je následně plánováno na rok 2012. V souladu se Stanovami Akademie věd ČR a dalšími ústavními normativy bylo roku 2010 atestováno celkem pět pracovníků ústavu, kontinuálně probíhala obměna věkové struktury zaměstnanců.

Jiří Doležel

VÝSLEDKY LETECKÉHO SNÍMKOVÁNÍ ÚAPP BRNO, V. V. I. NA MORAVĚ ZA ROK 2010

Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i. dlouhodobě vynakládá část svých prostředků a kapacit mimo jiné také k průzkumu terénu za pomoci letecké prospekce. Během roku 2010 byly provedeny celkem pouze tři prospekční lety o celkové délce osm letových hodin.

První let se uskutečnil v dubnu a jeho cílem bylo provést dokumentaci některých tvrzí na jižní a jihovýchodní Moravě k vytvoření každoročně vydávaného kalendáře, tentokrát zaměřeného na středověká tvrziště. Podařilo se tak pořídit letecké snímky tvrzí např. v Dobroticích, Pohořelicích u Napajedel, Popicích, Újezdu či Vlachovicích. V rámci jednotlivých prospekčních letů byly dokumentovány také některé odkryté plochy záchranných výzkumů prováděných ÚAPP Brno, v.v.i. (Brno-Ivanovice, Podolí, Holešov-Všetuly, Zlín-Příluky).

Další dva prospekční lety byly provedeny v červnu a červenci a byly zaměřeny na sledování porostových příznaků v terénu. Z důvodu mimořádně nepříznivých klimatických podmínek (vytrvalé deště v minulých měsících) byl však porost na většině sledovaného území velmi ulehlý a v takto homogenním terénu nebyly zaznamenány téměř žádné příznaky svědčící o archeologických či recentních objektech, a to ani po systematickém vyhledávání na již dříve zjištěných známých archeologických lokalitách, které bývaly v porostu k vidění téměř každým rokem. Z tohoto důvodu byly příznaky objektů zjištěny pouze na následujících lokalitách.

Pohořelice-Smolín (okr. Brno-venkov)

Okolí bodu X: 1180352.51 Y: 604161.93, sídliště?, nedatováno Na poli ležícím cca 1,4 km severovýchodně od středu místní části Smolín bylo zaznamenáno několik uskupení s množstvím objektů především kruhového půdorysu.

Rajhradice (okr. Brno-venkov)

Okolí bodu X: 1172433.11 Y: 596921.45, sídliště, nedatováno 600 m západně od středu obce poblíž průmyslového areálu zachycena skupinka 15 – 20 objektů různých tvarů a velikostí.

Telnice (okr. Brno-venkov)

Okolí bodu X: 1172038.95 Y: 593337.32, sídliště?, nedatováno Západně od středu obce ve vzdálenosti cca 2000 m byly zjištěny čtyři rozsáhlé objekty (patrně recentního

stáří), v jejichž blízkosti se nacházelo několik příznaků, které se můžou jevit jako sídlištní objekty.

Vranovice (okr. Brno-venkov)

Okolí bodu X: 1184851.28 Y: 601974.11, sídliště/meliorace, nedatováno/recent V porostu cca 1,4 km severozápadně od středu obce se podařilo zachytit příznaky po melioračních rýhách, v jejichž prostoru se nacházely příznaky většího počtu objektů menších rozměrů.

Ivan Čížmář

Obr. 2. Rajhradice

Obr. 3. Pohořelice-Smolín

Obr. 4. Telnice

Obr. 5. Vranovice

Obr. 6. Dobrotice

Obr. 7. Popice

Obr. 8. Pohořelice u Napajedel

Obr. 9. Vlachovice